

Gebruikerstest: Maasheggen- vlechters proberen acht fonkelnieuwe klapzaagjes uit

Gebruikerstest hand- of klapzaagjes laat helaas geen echte winnaar zien

Een week voorafgaand aan het NK Maasheggenvlechten kwam in Oeffelt een achttal teams bijeen om hun vaardigheden in het vlechten van meidoorns te oefenen. Dat doen ze wel vaker. Ditmaal kregen ze ook de kans om verschillende modellen klapzaagjes uit te proberen. Een duidelijke 'winnaar' werd niet aangewezen.

Auteur en foto's: Broer de Boer

In dit artikel aandacht voor acht verschillende inklapbare boomzaagjes. De uitgever van dit vakblad ritselde ze bij verschillende producenten. Arnold Jansen, in het dagelijkse leven projectleider bij Alles over Groenbeheer, liet ze gebruiken tijdens een oefenochtend voor het Maasheggenvlechten. Jansen is één van de vrijwilligers die met hun kennis jaarlijks zes van deze oefenochtenden organiseren. Een 'professioneel' team, zo blijkt, rust zich daarbij uit met de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen (pbm). De organisatie gaat zelfs met een desinfectiemiddel rond om allereerst de zelf meegebrachte snoeizaagjes te ontsmetten. 'Dat heeft niets te maken met de corona uitbraak, die op dat moment nog ver weg lijkt maar alles te maken met het gevreesde bacterievuur. Jansen. 'We zitten hier niet in een protectiegebied, maar we nemen het onzekere voor het onzekere.' De acht sets van elk drie nieuwe snoeizaagjes die de vlechters mogen proberen, ontkomen aan de maatregel. Ze zitten stevig verpakt in milieu-onvriendelijke blisters, zo taai en weerbarstig als meidoornstruiken.

Betere releaseknoppen

Goed gereedschap is het halve werk om een topplaats te scoren bij dit jaarlijks evenement. Heggenvlechters zweren bij hun eigen hiepje en

takkenzaagje en ze zijn er zuinig op. De geharde stalen punten van de gebruikte takkenzaagjes laten zich niet slijpen! Arnold Jansen besteedt al acht jaar veel vrije tijd aan de bevordering van kennis over dit ambacht. Hij bekijkt de acht fonkelnieuwe klapzaagjes kritisch. 'Wat me allereerst opvalt', zegt hij, 'is dat de releaseknoppen van het zaagblad op het handvat nu veel beter werken dan bij eerdere types die op de markt kwamen. Dat is veiliger werken. Zo'n blad moet niet opeens naar beneden vallen.' Het model is natuurlijk ook van belang. De vertanding is vlijmscherp; daarbij is het goed te weten dat het trekzaagjes zijn en geen duwzaagjes. Daarom moet er ook een goede haak, zoals hij dat noemt, aan het handvat zitten. Daarin verschillen de acht zaagjes nogal. De Stihl PR 16 en de Felco 600 lijken sprekend op elkaar; er zit een klein verschil in de haak aan het handvat. Dat is overigens niet verwonderlijk. Beide zaagjes komen uit dezelfde Felco-fabriek. Ze krijgen alleen een ander kleurtje en verder is het enige verschil dat het Stihl-zaagblad zich net iets gemakkelijker laat opbergen.

In de loop der jaren gingen de meeste fabrikanten (zie tabel, red.) ertoe over voor onwetende zagers de zaagrichting aan te geven op het zaagblad. Een ander puntje van belang

3 min. leestijd

HANDZAGEN

Twee zaagjes die sprekend op elkaar lijken

Een wat bredere schacht werkt gemakkelijker bij het opvouwen.

is het gemak waarmee je het blad opbergt in het handvat; dat is veilig en de punten blijven scherp. Bij sommige handvatten is de schacht wat breder. Het zaagje laat zich daarin net wat gemakkelijker opbergen; bij de langere flexibele zaagbladen gaat dat meestal lastiger. Daarom bepalen we ter plekke ook de dikte van de zaagbladen – als mate van stijfheid – en nemen dit mee in de beoordelingstabel.

Wiebelige bladen

Maar hoe bevallen die zaagjes? Julian Joosten werkt als hovenier veel met Felco-snoeischaren en is lovend over het Felco-zaagje dat hij in handen heeft: 'Hij zaagt als een tierelier, is klein

en handzaam.' Smaken verschillen: een collega-teamlid beoordeelt het blad juist als wiebelig. Maar gecorrigeerd door een ander teamlid, dat juist in een dik, nat stammetje zaagt waarin de sapstroom al op gang is gekomen, relativeert hij: 'Zo'n klein blad is misschien beter om dunne twijgen mee te zagen.' Het Felco-blad lijkt dunner en is dat bij nameting ook! Heggenvlechter Henk is gehecht aan zijn eigen zaagje, dat hij in een holster aan zijn werkbreek draagt. Hij geeft als commentaar bij het Silky-zaagje dat hij uitprobeert: 'De knobbel, de haak aan het handvat is te dik. Het is heel lastig om het ingeklapte zaagje in de langwerpige duimstokzak van je werkbreek te stoppen.'

'Maar,' constateert Arnold Jansen, 'de Ars GR 17 had duidelijk het dunste blad. Die zou dan ook wiebelig moeten zijn.' We zoeken een vlechtteam dat daarmee werkt. Dat blijkt team IVN De Groene Overlaat te zijn. Eén van de mannen reageert op onze vraag of dit klapzaagje te wiebelig is: 'Het is net alsof hij van links naar rechts en terug giert in de zaagsnede.' Hij laat zien wat hij bedoelt door een stam voor vier vijfde deel schuin in te zagen. 'De messcherpe tandjes lijken niet genoeg grip te hebben. Voor nat hout kun je beter een grove vertanding hebben. Dat zaagt beter,' zegt hij relativerend. Voor Arnold Jansen en mij een leermoment: we zullen de tandjes van de zaagjes tellen, als maat voor de grofheid.

Voor deze 'merkvast' professional, Julian Joosten, is Felco de beste.

De zaagjes zijn verpakt in blisters, zo taai en weerbarstig als meidoornstruiken

Commentaar bij het inzagen van een 'staander' met de Ars GR 17: 'Het voelt wat wiebelig, maar dat kan ook aan het natte hout liggen.'

STIHL GTA 26 ACCUSNOEIZAAG

Officieel is het gebruik van lawaaiige kettingzagen natuurlijk taboe bij dit oude ambacht en het NK. Toch stond de deelnemers tijdens de oefenochtend niets in de weg om even een moderne handaccuzaag uit te proberen; ook die stelde de leverancier beschikbaar. Een enkeling kon het niet laten de Stihl GTA 26 in de weerbarstige meidoornstammen te zetten. De futuristisch ogende GTA 26 heeft een ¼'-PM3-zaagketting, een uitgebalanceerd zwaartepunt, een ergonomische, asymmetrische vormgeving en geeft weinig trillingen door. Een flexibele beschermkap, die meer dan 90 graden draaibaar is, biedt extra veiligheid. Toch houdt de gebruiker direct zicht op het 10 cm lange zaagblaadje van de snoeizaag. De gebruiker moet wel pbm's gebruiken. Eén van de gebruikers prees de optimale wendbaarheid waarmee hij de meidoornstammen voor vier vijfde deel inzaagde. Het gewicht valt mee: 1,2 kilo.

Met een kettingzaagje op accu kun je meters maken!

Het zaagblad van de Silky F180 kun je in twee standen vastzetten.

Van dit team IVN'ers krijgt de Silky het cijfer 8 als beoordeling. Hoe komen ze daartoe? Het blijkt dat je met dit zaagje, dat een vrij lang handvat heeft, in twee standen kunnen zagen. Je kunt het zaagblad in de stand recht vooruit of in een hoek omhoog vastzetten. En dat blijkt in het prikken-de, dichte meidoornhout wel aangenaam en veilig voor je handen te zijn. Arnold Jansen vindt dit ergonomisch wel één van de toppers. Hij weet te vertellen dat er van dit merk ook meerdere vaste takkenzagen op de markt zijn met een lang zaagblad. Dit valt bij de Silky F 180 na ontgrendelen niet zomaar naar beneden. Zelfs daarover horen we verschillende meningen: 'Net zoals bij een goed zakmes zou je het zaagblad uit de schacht moeten kunnen trekken met je vingers. Het is lastig werken met die dikke handschoenen als je steeds naar je klapzaag reikt en dan eerst met de releaseknop het zaagje moet ontgrendelen.' Maar ja, de fabrikanten doen dit om een belangrijke reden: de veiligheid van de gebruiker.

Niet alleen omdat hij groen is, valt de Komelon FB210 op.

Veiligheidsrisico

Dat brengt ons bij een team dat net verhit bezig is takken op de kenmerkende manier te lijf te gaan met de Komelon FB210. Eerder al had Arnold Jansen een pleister nodig, want het zaagblad viel wat al te gemakkelijk terug in de schacht. Misschien een kwestie van een schroefje aandraaien? In het team was het niemand opgevallen dat er wat veiligheidsrisico's kleefden aan dit exemplaar. Wel viel hen op dat het een stevige, lange zaag is die goed in de hand ligt. Het handvat en het blad lopen in één lijn door, met veel ruimte voor het zaagblad in het handvat. Heggenvlechter Joost zegt hierover: 'Hij zaagt mooi, vooral in de dikke takken. Ik heb de Berger ook geprobeerd; dat is ook één van de wat langere zagen. Het handvat is goed vast te houden en de schacht is ruim, zodat je het zaagje gemakkelijk wegklapt. Maar geef mij

die groene Komelon-zaag maar. Dat positieve oordeel over de Komelon hoorden we ook van andere vlechters.

Vreemde eend

Een beetje een vreemde eend in de bijt is de Fiskars SW 75 Xtract. Het is geen klapzaagje, maar een schuifzaagje, met een behoorlijke lengte. Het 250 mm lange blad bevindt zich in het lange handvat en laat zich gemakkelijk uitschuiven. Een draaiknop vergrendelt het blad bij gebruik. Op het zaagblad wordt keurig vermeld dat je trekkend moet zagen. Door de richting van de zaagbeweging hoef je deze simpele vergrendeling niet te overbelasten. Als enige van de geteste exemplaren heeft dit 250 mm lange zaagje een handige ophanghaak. Daarmee kun je hem aan een lus aan de werkkleding bevestigen. Als ik aan dit artikel werk en de foto's nog

eens bekijk, zet ik toch mijn vraagtekens bij dit systeem. Het is misschien toch wel wat lastig om met werkhandschoenen aan voortdurend dat kleine gele knopje te moeten aandraaien als ermee wilt zagen.

De beste

Een duidelijke 'winnaar' leverde deze oefenronde niet op. Op geen enkel zaagje was er geen kritiek. Maar duidelijke tekortkomingen waren er ook niet. Een bomenzaagje moet afgestemd zijn op droog of nat hout; de vertanding speelt daarbij een hoofdrol. Ook moet je goed (leren) omgaan met je gereedschap. De zaagjes waren ook allemaal nieuw, dus zagen ze als een tielier, maar hoe houdt het staal zich als er langer mee gewerkt is? Gereedschap is ook een kwestie van smaak. De meeste heggenvlechters zweren bij hun eigen merk, en vaak is dat niet een veilig

inklapbaar model. Als ik zelf zou mogen kiezen, ging ik voor de mooie groene Komelon, maar ja, ik ben geen heggenvlechter. Arnold Jansen vindt ook dat het enige groene zaagje goed werk levert, maar hij kiest zelf voor de Silky F180. Hij noemt hem degelijk, goed inklapbaar en bewezen professioneel. Overigens kiest hij bij het heggenvlechten liefst voor een vast model zaag. Een inklapbare zaag is voornamelijk handig voor het afzagen van een enkele dikke tak bij snoeiwerkzaamheden.

Be social

Scan of ga naar:

www.vakbladdehovenier.nl/article/32976/gebruikerstest-maasheggenvlechters-proberen-acht-fonkelnieuwe-klapzaagjes-uit

'De releaseknoppen van het zaagblad op het handvat werken nu veel beter'

De Fiskars is een gewaardeerd uitschuifzaagje, met een handige ophanghaak die hier in het handvat zit.

Arnold Jansen is organisator van de oefenochtend Maasheggenvlechters. Hij is gecharmeerd van de Silky F180: 'Degelijk en ligt goed in de hand.'

Maasheggenvlechters in ere hersteld

Op zondag 8 maart vond het NK Maasheggenvlechters plaats. Dit ambacht staat op de Nederlandse lijst van cultureel immaterieel erfgoed. De Dörszagers uit Vierlingsbeek wonnen het kampioenschap. Het team Alles over Groenbeheer won de prijs voor de heg van 2019 met de beste hergroei. De vele vrijwilligers houden nu al vijftien jaar in teamverband hun vakbekwaamheid op een hoog peil. Daartoe zijn er zelfs meerdere oefenochtenden, zoals dit jaar op 29 februari in Loeffel. De teamleden nemen hiervoor hun eigen gereedschap mee, zoals een takkenschaar, zaagje, hiep, hoofdbescherming, handschoenen en veiligheidsbril, maar tijdens de laatste oefenochtend voor het NK kregen de acht aangetreden teams de gelegenheid een achttal verschillende takkenzaagjes uit te proberen. Het vlechten van heggen en het beroep van heggenvlechter zijn overigens al eeuwenoud. Het is de bedoeling de meidoornstammetjes voor vier vijfde deel in te kappen, om te leggen en in elkaar te vlechten. Het team dat dit het mooist doet, met als uiteindelijk doel een stabiele heg die mooi uitloopt, wint het NK. Zo'n vlechthege moet met standers en liggers een ondoordringbare afscheiding vormen. In de middeleeuwen, toen er nog geen prikkeldraad was, was dit erg belangrijk. Vee bleef binnen de omheining en kon er niet uit komen, indringers konden er niet in. Van de ooit 2.000 km 100-120 cm hoge vlechthege in de Maasstreek is er weer 200 km in ere hersteld!

HANDZAGEN EIGENSCHAPPEN TEST 2020

Fabrikant	Silky
Type	Silky trekzaag F180-7,5
Zaagblad	recht
Vertanding	grof (7.5 tanden per 30 mm)
Zaagbladlengte	18 cm
Gewicht	160 g
Dikte zaagblad	0,9 mm
Vervangbare onderdelen	ja
Materiaal	Japans staal
Diameter tak (de helft van de meslengte)	9 cm
Aanduiding trekrichting	nee
Gebruik	vers hout
Voordelen	De bladen zijn onderling uitwisselbaar. Zo heb je één zaag voor verschillende doeleinden. Zaaghoek is verstelbaar.
Te openen als zakmes	ja

Fabrikant	Felco
Type	FELCO 600 trek- en boomzaag
Zaagblad	recht
Vertanding	grof (7.5 tanden per 30 mm)
Zaagbladlengte	16 cm
Gewicht	160 g
Dikte zaagblad	0,9 mm
Vervangbare onderdelen	ja
Materiaal	staal
Diameter tak (de helft van de meslengte)	5 cm
Aanduiding trekrichting	ja
Gebruik	vers hout
Voordelen	Zaagblad bergt gemakkelijk op in het handvat
Te openen als zakmes	ja

Fabrikant	Fiskar
Type	SW75
Zaagblad	recht
Vertanding	grof (8 tanden per 30 mm)
Zaagbladlengte	25,5 cm
Gewicht	244 g
Dikte zaagblad	1,1 mm
Vervangbare onderdelen	nee?
Materiaal	staal
Diameter tak (de helft van de meslengte)	12,75 cm
Aanduiding trekrichting	ja
Gebruik	vers hout
Voordelen	Spitse punt maakt hem geschikt voor krappe takoksels. Makkelijk aan je broekriem te bevestigen zonder hoes n.v.t.
Te openen als zakmes	n.v.t.

Fabrikant	Stihl
Type	Klapzaag PR 16
Zaagblad	recht
Vertanding	grof (7.5 tanden per 30 mm)
Zaagbladlengte	16 cm
Gewicht	160 g
Dikte zaagblad	0,9 mm
Vervangbare onderdelen	ja
Materiaal	staal
Diameter tak (de helft van de meslengte)	5 cm
Aanduiding trekrichting	ja
Gebruik	vers hout
Voordelen	Dit korte zaagje is heel geschikt voor kleine takken
Te openen als zakmes	ja

Fabrikant Type	Ozaki klein	Ozaki groot snoeizaag
Zaagblad	recht	recht
Vertanding	grof (7.5 tanden per 30 mm)	grof (8 tanden per 30 mm)
Zaagbladlengte	21 cm	27 cm
Gewicht	270 g	375 g
Dikte zaagblad	1,0 mm	1,0 mm
Vervangbare onderdelen	ja	ja
Materiaal	staal	staal
Diameter tak (de helft van de meslengte)	12 cm	13,5 cm
Aanduiding trekrichting	nee	nee
Gebruik	vers hout	vers hout
Voordelen	Zeer lang handvat geeft veel grip.	Zeer lang handvat geeft veel grip.
Te openen als zakmes	nee	nee

Ingeklapt

Uitgeklapt

Ingeklapt

Uitgeklapt

Fabrikant Type	Berger snoeizaag
Zaagblad	recht
Vertanding	grof (7.5 tanden per 30 mm)
Zaagbladlengte	17 cm
Gewicht	165 g
Dikte zaagblad	1,0 mm
Vervangbare onderdelen	ja
Materiaal	staal
Diameter tak (de helft vd meslengte)	9,5 cm
Aanduiding trekrichting	ja
Gebruik	vers hout
Voordelen	Heel brede gleuf om het zaagblad in op te bergen.
Te openen als zakmes	nee

Uitgeklapt

Fabrikant Type	Komeleon Komelon FB-210
Zaagblad	recht
Vertanding	grof (7.5 tanden per 30 mm)
Zaagbladlengte	21 cm
Gewicht	205 g
Dikte zaagblad	1,0 mm
Vervangbare onderdelen	ja
Materiaal	staal
Diameter tak (de helft van de meslengte)	10,5 cm
Aanduiding trekrichting	nee
Gebruik	vers hout
Voordelen	Stevig, ligt heel goed in de hand en zaagt mooi bij dikke takken.
Te openen als zakmes	nee

Ingeklapt

Uitgeklapt

Fabrikant Type	ARS GR-17
Zaagblad	gebogen
Vertanding	fijn (9 tanden per 30 mm)
Zaagbladlengte	17 CM
Gewicht	170g
Dikte zaagblad	0,8 mm
Vervangbare onderdelen	ja
Materiaal	staal
Diameter tak (de helft van de meslengte)	8,5 cm
Aanduiding trekrichting	ja
Gebruik	vers hout
Voordelen	Zeer veilige sluiting en het handvat heeft een dikke knobbel. De ARS is ook een vrij rond zaagje.
Te openen als zakmes	nee

Ingeklapt

Uitgeklapt